

Yōko Ogawa

Suspine tandre

Traducere din japoneză și note de
MAGDALENA CIUBĂNCAN

HUMANITAS
fiction

Când am ajuns la cabana din munți, se lăsase deja întunericul.

— Să vă conduc până la intrare? Aveți și bagaje multe... s-a oferit șoferul de taxi, întinzându-se să scoată din torpedou o lanternă.

— Nu e nevoie, cunosc bine drumul, i-am răspuns.

Cu poșeta la subraț și cu câte o geantă în fiecare mână, am coborât încet din mașină.

— Atunci o să întorc, să vă luminez drumul cu farurile.

Era lună plină, iar la pensiunea Grasshopper de la șosea luminile erau încă aprinse, așa că nu era chiar beznă, însă șoferul a învârtit rapid de volan și a îndreptat farurile către pădure.

— Mulțumesc frumos!

Părăsind șoseaua principală, am intrat pe drumeagul din pădure și în liniștea adâncă ce m-a învăluit dintr-odată mi-am auzit pașii prin iarba de sub picioare. Nu adia nici o boare de vânt, iar crengile de zadă erau cufundate în întuneric. M-am întors și am privit înapoi, dar mașina nu se mai vedea de copaci. Doar strălucirea farurilor ajungea departe pe potecă, luminând-o.

Spusesem că știu bine drumul, dar adevărul era că nu mai călcasem pe aici de opt ani. Ultima dată venisem vara,

împreună cu soțul meu, într-o scurtă vacanță. Înainte de asta mai fusesem o dată în iarna dinainte, când am petrecut aici Anul Nou. Atunci ni se alăturase și familia surorii mele mai mari, iar soțul meu îl învățase pe nepotul nostru să schieze. Și sunt sigură că ultima dată când tata a venit aici a fost la scurtă vreme după ce m-am căsătorit. Cancerul pulmonar de care suferea era deja destul de avansat, iar el era slăbit și epuizat, însă cu toate acestea a reușit să meargă de unul singur de la drumul principal până la cabană.

Cu mult înainte de asta, pe când eram copil, îmi petreceam aici vacanțele de vară. În fiecare zi plecam cu sora mea să adunăm insecte sau să ne jucăm la râu, iar după-amiezile mi le petreceam pe terasă, citind literatură universală pentru copiii sau învățând de la mama cum să brodăm.

Firește, pe atunci tata era tânăr și putea să se cațare, ca să pună căsuțe pentru păsărele în cei mai înalți copaci, sau să se scufunde cu ușurință în vârtoarea cascadelor.

Îmi aduc aminte și acum de pieptul lui ud, strălucind în bătaia soarelui. Nu se zărea încă nici un semn care să vestească extinderea tumorii și deteriorarea imperceptibilă ce aveau să urmeze. Eram convinsă că orice s-ar fi întâmplat în lume, zilele petrecute la cabană aveau să dureze o veșnicie. Sentimentul de siguranță ce emana din pieptul lui era atât de puternic, încât ne făcea să credem în asemenea iluzii inocente.

Gențile mele erau amândouă burdușite, iar prin crăpătura unui fermoar se ițea un capăt de haină. Era rochia pe care mi-o comandasem pentru petrecerea de inaugurare a cabinetului soțului meu.

Oare de ce luasem cu mine așa ceva? Era o idioțenie să îndeși în valiză o rochie de mătase, pentru o excursie la o cabană din creierii munților. Propria-mi ciudățenie m-a făcut să zâmbesc în sinea mea, dar într-o clipă zâmbetul s-a transformat în descurajare. Mânerele genților îmi intrau

adânc în palme, și mă durea. Bagajele erau atât de grele încât nu puteam merge drept pe drum. În jurul meu, pădurea se întindea întunecată.

Am ajuns în sfârșit la o pantă lină, de unde drumul cotea la dreapta. De pe partea exterioară a curbei am zărit hornul de cărămidă și terasa vopsită în azuriu a cabanei, exact ca odinioară. „Ce bine!“ mi-am spus, simțindu-mă cu adevărat ușurată. De când plecasem din Tōkyō, mă bântuia o neliniște irațională: oare nu cumva se aflau într-un loc prea îndepărtat, ca eu să-l mai pot ajunge? Nu doar cabana în sine, ci tot tabloul din amintirile mele.

Probabil că ceea ce făceam de fapt era ca, odată ce ieșeam din casă, să caut să înlocuiesc lucruri obscure și greu de înțeles cu griji mărunte, precum curățarea șanțurilor de apă din oraș, prevăzută pentru duminica ce urma, sau cum să merg la cumpărături când eu nu conduc mașina, sau ce-aș face dacă n-aș mai avea bani și multe altele de felul acesta.

Decorul nu dispăruse însă nicăieri. Mă așteptase binevoitor, precum paznicul unor amintiri credincioase.

Am învățit cheia, am deschis ușa și, după ce mi-am lăsat bagajele în hol, am aprins și am stins de câteva ori lumina de la poartă, ca semnal pentru șoferul de taxi. Nu știu dacă a înțeles sau nu, dar după o vreme am auzit un claxon în depărtare și am zărit lumini de faruri trecând peste copaci.

— Oare cum se cheamă piesa asta? am întrebat în șoaptă, în timp ce amestecam ouăle pe care tocmai le spărsesem în castron.

— Păi...

Șoțul meu a dat pagina ziarului pe care-l ținea în mână.

„Nu te-am întrebat pe tine! Vorbeam de una singură“, mi-am spus în sinea mea, fără să mai rostesc nici un cuvânt cu voce tare. Am pus apoi tigaia pe foc și am mai amestecat o dată ouăle, cu băgare de seamă.

— Nu cred că e doar un exercițiu de digitație, din acelea pentru dexteritate.

Era duminică, dimineața târziu, iar soarele urcase deja bine pe cer. De când ne treziserăm, auzeam fără încetare sunetul unei viori. Probabil că era băiatul de aproape zece ani al vecinilor. Pentru că-l puneau să exerseze până seara la zece, ne-am plâns că ne deranjează și mama lui a venit să ne explice că urma să participe la un concurs peste vreo două săptămâni.

În fiecare seară repeta aceeași bucată. Până să-mi dau seama, ajunsese să învăț și eu melodia de la cap la coadă și chiar să știu unde se poticnea întotdeauna. Așa cum ni se promisese, la ora zece înceta dintr-odată.

— Sigur are un nume.

Am pus în bol ciupercile, roșiile zdrobite și brânza. Împreună cu ouăle bătute, au format imediat un amestec consistent.

— De unde știi? m-a întrebat soțul meu, fără să-și ridice nasul din paginile ziarului.

— Orice piesă are un nume. *Suita numărul 1* sau *Concertul numărul 2* sunt asemenea titluri, bine alese.

Sfârâiala uleiului din tigaia în care vărsasem ouăle bătute aproape îmi acoperea vocea.

Am tăcut amândoi o vreme. Deși ar fi trebuit să fiu obișnuită deja cu asemenea tăceri, în acel moment găseam un mic ajutor în sunetul viorii ce continua să cânte.

Pentru o bucată interpretată de un copil de zece ani, piesa aceasta într-o gamă minoră suna destul de trist. Melodia de început te cufunda într-o stare de visare profundă, pentru ca apoi să evolueze, schimbându-se puțin câte puțin. În punctul culminant, se ajungea la o ondulație amplă, dar sunetele nu zburau unul câte unul, ci se adunau unele peste altele odată ajunse la timpan.

Probabil că impresia aceasta nu venea neapărat din specificul piesei, ci era mai degrabă rezultatul tehnicii băiatului, despre care nu se putea spune că excela în privința execuției. Sonoritatea era neclară, iar atunci când urma să atingă punctul culminant, lăsa să-i scape ultima notă înainte de a schimba tonul.

— Aduce pe undeva a Europa de Est. A Budapesta sau a Sofia...

Ouăle sfârâiau. Ținând tigaia de mâner cu ambele mâini, priveam cum se topește brânza.

— Și nici măcar n-ai călcat pe-acolo vreodată.

Cu grijă, soțul meu a împăturit la loc ziarul pe care îl terminase de răsfoit. Gesturile sale extrem de atente nu se potriveau deloc cu tonul vocii lui.

— Parc-ar fi un cântec fredonat de un băiat frumos, cu ochi căprui, dintr-un sat din Europa de Est. În jur sunt maci înfloriți, iar pe deal se văd zidurile în ruină ale unui castel și turla unei biserici.

— Ce lucruri frumoase îți imaginezi!

— N-am nici o îndoială că melodia are un nume frumos.

— Oare?

Cu spatula, am dat ouălor din tigaie o formă de omletă rulată. Gălbenușurile încă moi s-au scurs și s-au întărit imediat.

— Am senzația că am mai auzit melodia asta cândva, demult.

— Așa se întâmplă când asculți același lucru zile de-a rândul.

— La amiază, când sunt singură, am impresia că-mi stă pe limbă titlul pe care n-am de unde să-l știu.

— Eu nu vreau decât să mănânc omletă.

— Ce?! am exclamat eu.

— Omletă! a răspuns el, pe un asemenea ton, de parcă mi-ar fi aruncat niște cuvinte vulgare.

— Vezi bine că tocmai o fac.

— Nu mă interesează ce prostii cântă la vioară copilul din vecini.

— Are concurs, de asta exersează.

— Și ai impresia că poate participa cu scârțâiala asta?

— Nu e vina lui.

— Ah! Nu e vorba despre a cui e vina. Iar eu nu cer nimic extraordinar! Vreau doar să-mi mănânc omleta în liniște și pace!

— Spune-mi cum se cheamă bucata asta.

— ...

Chiar în acel moment, sunetul viorii s-a întrerupt dintr-odată. Oare îl auziseră pe soțul meu vorbind? Sau copilul lua o simplă pauză?

— Europa de Est, macii, nimic din toate astea n-are nici o legătură cu mine.

S-a ridicat de pe scaun zgâlțâindu-l, și-a luat de pe televizor cheile, portofelul și lanterna, le-a îndesat în buzunar și a plecat cu mașina. S-a dus la ea.

Ouăle se prinseseră de marginile tigăii. Am stins focul și am aruncat în chiuvetă resturile arse.

În orice caz, probabil că soțul meu se întâlnea astăzi cu ea. Și nu din cauza viorii.

Băiatul reluase exercițiul. Un început liniștit, o mică pauză, apoi un ritm mai accentuat... Mergea foarte bine. Dacă o ținea așa și reușea să treacă de punctul culminant, probabil că putea s-o ducă până la capăt cu bine. Dar uite că iar s-a poticnit în locul acela unde greșea întotdeauna.

După ce soțul meu a ieșit, am început să mă pregătesc de plecare. Am scos din fundul dulapului cele mai mari

valize pe care le aveam. Într-una am îndesat toate hainele pe care mi-au picat ochii, iar pe cealaltă am umplut-o cu instrumentele de care aveam nevoie pentru lucrările neterminate: un set de pixuri, cerneală, hârtie, o riglă. După câteva clipe de gândire, am pus și niște medicamente de uz general, cardurile de credit și ondulatorul.

Le-am trimis apoi un fax clienților, informându-i că mi se va schimba adresa curentă, am verificat orarul trenurilor *shinkansen* către regiunea Tōhoku și, în cele din urmă, am sunat la pensiune. Deși acum se numea Grasshopper, mai demult se chema Asahiya. După ce a construit cabana, tatăl meu i-a rugat întotdeauna pe proprietarii pensiunii să aibă grijă de ea.

— Astăzi o să vin singură la cabană. Îmi pare rău că vă deranjez așa din scurt, dar ați putea să o pregătiți? i-am cerut rapid proprietăresei.

Deși nu-i dădusem cine știe ce explicații, a fost atât de încântată la gândul de a mă revedea, încât nu mi-a pus nici un fel de întrebări. Chiar și așa, am adăugat că am primit o comandă importantă și am pretextat că merg acolo pentru că am nevoie de concentrare.

Totul s-a derulat mult mai simplu decât mă așteptasem. Era ca și cum aș fi plănuisit totul dinainte, în cel mai mic detaliu.

Cu trei ani în urmă, mi-am dat seama că în viața soțului meu apăruse altcineva, dar relația dintre noi nu mai era aceeași cu mult înainte de asta. Unul din noi a propus să ne mutăm separat și a venit vorba chiar și despre divorț. Dacă scădeam anii aceștia din cei doisprezece ani de căsnicie, rămânea o foarte scurtă perioadă fără certuri și conflicte. Dar între timp soțul meu și-a deschis cabinetul de oftalmologie într-o clădire din centrul orașului, tata a murit, eu am început să lucrez în domeniul caligrafiei și, luându-ne cu aceste schimbări de zi cu zi, am lăsat-o așa, în coadă de pește.